

# TELEGRAFUL ROMAN.

Nr 43. ANULU XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septemian: joi'a si Duminic'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a oiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catre espeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 315 Iuniu 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2. cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Maiestatea Sea c. r. apostolica prin preainaltulu autogramu din 5 Iuniu a. c. S'au induratu preagratiosu a denumi pre Consiliarulu aulicu alu Cancelariei aulice transsilvane, Augustu Roth de Telegd, pre Consiliariu Guberniului transsilvanu Fridericu Kirchner, Aloisiu de Pap, Iacobu Bolog'a si Samuilu de Fekede, apoi pre secretarulu aulicu alu Cancelariei aulice transsilvane, mai nainte consiliaru c. r. de tribunalulu supremu provincialu Georgiu de Angyal, in fine pre directorulu fiscalu alu Tablei r. transsilvane Stefanu de Kovats, — consiliari de tribunalulu supremu r. transsilvanu.

## Petrecerea M. S. Imperatului in Ungari'a.

Continuandu descrierea festivitatuilor din Bud'a-Pest'a, arangiate in onorea Domnitorului, ne bucuramu, ca corespundintia de mai josu ne scutesce de ostene'la de a spune altor'a ceea ce ne spunu si noue altii, si ca d. corespundinte, ca unulu ce a fostu de fatia, scrie din propri'a intuitiune. De aceea, ca sa nu cademu in repetiri de prisosu, reproducemu aici mai multu numai cuventarile rostite la diferitele ocazioni, ce se detera in acele dile memorabile.

In dnu'a sosirei (6 Iuniu c. n.) pe la 1 ora dupa amedi merse Maiestatea Sea in paduricea orasiului Pest'a, pentru de a cerceta espositiunea de agricultura. La intrare Imperatulu fu intempinat de presiedintele Contele Georgiu Festetics, si de vicepresiedintii Gavriilu de Lonyay si Ladislau de Korizmics. Dupa entusiasticele „Eljen“—e, ce'ntempinara pre Monarchulu la intrarea in pavilionulu celu pomposu, presiedintele lu saluta astfel:

Maiestatea Vostra Imperatesca si Rege Apostolicu! Preaindurate Dómne! Nu este tiéra in lumea civilisata, carea sa nu creða a fi de insemnate in florirea agriculturii. Chiaru si acele staturi, in cari precumpanesce industri'a si comerciulu, si punu tota silinti'a pentru aventarea agriculturii, fiindu convinse, ca acest'a este unulu din factorii principali ai tarii fundamentale a statului. Unde agricultur'a merge continuandu spre decadintia, acolo in scurtu tempu statulu insusi trebuie sa se stinga.

Dar mai ca nu este tiéra, unde agricultur'a sa fia de mai mare insemnate atatu pentru individi, catu si pentru statu, ca tocmai in patri'a noastra. Noi prin positiunea noastra, prin referintiele nostre suntemu constrinsi mai cu seama pelanga acestu unu ramu alu industriositatii si activitatii. Cea mai mare parte a poporulu nostru se ocupa cu ramii de industria, ce suntu in legatura nemijlocita cu dens'a. Agricultur'a da pane si produce poterea aceea, fara de carea statulu n'aru potè esiste, si ea singura i potè da bunastare in impregiurari favoritoare. Decaderea agriculturii nu numai aru slabi Ungari'a, ci o aru despoia de tota possessiunea eii.

Aceste consideratiuni momentose ne-au induplecatu pre noi, simpli cetatieni ai patriei, a ne intruni, ca, incatu din partea noastra, sa inaintamu toti ramii agriculturii. Pamentulu pentru activitatea agricola a poporulu nostru ni l'a datu Domnedieu in siesuri largi roditoare, pe coline si dealuri padurose. Dar pecandu popore mai avute, sprjinite prin industri'a lor, prin capitale mai eftine si prin inteligentia mai desvoltata, chiaru si pe pamentu mai putinu roditoriu ajunsera la rezultate mari si ne intrecura cu agricultur'a, noi inca nu poturamu remane indereptu. Pamentulu celu roditoriu si activitatea nu ne fura de ajunsu, pentru de a potè concurre cu ceialalti. De aceea ne intruniramu si ne silimu, a concentra inteligentia agriculturala a patriei nostre, ca cu potere unita sa lucramu impreuna, sa ne invetiamu intre noi, sa invetiamu dela tierile dinafara si sa propagamu si'n patri'a noastra inteligentia aceea, tesaurulu acel'a spiritualu, care singuru potè da materiei si lucrului vietia si pretiu.

Tempuri grele, impregiurari apesatore, si mai multe loviri ale sortei au impedeatu in multe successulu ostenintieloru nostre, care successu insa de-si n'a corespunsu dorintieloru

si pote nici sperantieloru nostre, totusi este destulu de mare, pentrucã sa nu ne clatinamu si sa asceptamu cu manile in sinu tele numai dela favorea destinului.

Dar precum natiunea in cele mai grele tempuri au asceptatu si a speratu vindecarea patimieloru sele dela principii sei, asiã si reuniunea noastra vede in patronagiulu Maiestatii Voastre celu mai inaltu alu seu sprijinu.

Concedeti, Maiestatea Vostra, ca noi acea preainalta gratia, cu carea V'ati induratu a asculta umilit'a si devot'a noastra rogare si a ne ferici prin presinti'a-Ve personala, sa o potemu privi ca unu amanetu alu preainaltei ocrotiri, ca o garantia pentru aceea, ca si Maiestatea Vostra credeti ca agricultur'a noastra este celu mai mare tesauru alu patriei, si nu veti concede nici odata, ca in florirea eii pentru alte interese si privintie momentane sa fia inapoiata. Aretandu dreptaceea Maiestatii Voastre cu plecata reverentia, acesta espositiune modesta putinu copiosa, carea in impregiurariile cele grele de fatia in mesura mai mare nu se potu face, Ve rogamu cu fiesca incredere, ca sa Ve ndurati a primi cea mai profunda a noastra multiamita pentru gratios'a cercetare.

Domnedieu atotpoterniculu sa Ve binecuvinte si sa Ve ntarasca pre Maiestatea Vostra in toti pasii pentru fericierea patriei nostre! (Eljen!)

Maiestatea Sea respunse la acest'a:

„Apretiuescu pe deplinu tendintia cea patriotica, cu carea reuniunea se silesce a inainta aventarea industrii pamentului tierii si a ramiloru de industria, ce stau in legatura cu dens'a. Insemnataea, ce o are acestu ramu de activitate cetatienesca in privinti'a desvoltarei buneci-starei sociale si printr'acest'a asup'a producerei multiamirei obstesci, ingrijirea Mea de principe nu o a trecutu ca vederea nici pan'acum.

De aceea precum amu priimitu cu bucoria invitarea reuniunei, asiã acum Me convingu cu multiamire despre interesulu, cu care espositiunea arangiata de asociatiune, ce voiu sa o vedu acum, este insofita din partea totoruru claselorulu populatiunei tierii. Tindeti si de aci nainte la tint'a cea mare, ce vi o ati pusu, si fiti incredintiati de bunavointia Mea si de simtiementulu celu sinceru parintescu, ce lu portu pentru naintarea intereselorulu acestei frumoase tieri si cu deosebire ale acestei reuniuni, si Eu credu, ca rezultatulu celu favoritoriu, pentru care invocu binecuventarea celui Preapoternicu, de siguru nu va lipsi!“

Cuventulu fu insofitu de vivate sgomotose; dar curendu se restaura liniscea, caci presiedintele recomandã Maiestatii pre cei doi vicepresiedinti, apoi pre dd. Klauzal, Br. Eötvös, Deák, Somsics, contele Ioann Cziráky si Iosifu Uerményi, cu cari cu toti vorbi Maiestatea Sea mai multu ori mai putinu. Se dice, ca pre Deák l'aru fi numitu „marirea tierii“. Dupa aceste cerceta Maiestatea Sea espositiunea dealungulu, conversandu cu membrii reuniunei, apoi Se re'ntorse in cetatea din Bud'a. La 4 ore a fostu dineã de curte, la carea au fostu invitate tote autoritatile clericale, politice, militare etc.

Cele ce urmeza le descrie forte bine corespundintia, ce o insiramu mai josu.

Noi vomu adauge numai, ca Mai. Sea in 9 Iuniu au subscrisu in Bud'a-actulu, prin care se stergu judecatoriele militare din Ungari'a.

Plecarea din Pest'a a Mai. Sele a urmatu in 9 Iuniu la 10 1/2 ore noptea, sosirea in Vienn'a in 10 Iuniu pela 5 ore dimineti'a.

## Maiestatea Sea Imperatulu in Bud'a—Pest'a.

© Dupa decurgere de 8 ani Maiestatea Sea Imperatulu Austriei si Regele apostolicu alu Ungariei onora cu inalt'a sea presentia pre locitorii Bud'a-Pestei. In 6 Iuniu c. n. inainte de amedia-di la 9 ore si 10 minute sosi Maiestatea Sea cu o trasura separata la Pest'a, petrecutu dela marginile Ungariei de catre locotinatoriulu tierii Contele Pálffy si alte demnitati innalte.

Se dice, ca caletori'a Maiestatii Sale la Bud'a-Pest'a n'are

nici o însemnată politică, ce însă nu e de creditu, precum se vede mai la vale din toate cuvântările, ce s'au ținut la priimirea ospelui prea înaltu.

La drumulu de feru lu-aseptă unu batalionu de militari sub conducerea comandantului Neuwirth. Music'a militară îndată și intonă imnulul poporalu, și Maiestatea Sea se sui într'o trasura de curte între vivatele cele mai entusiastice ale poporului, ce convenise acolo într'unu număr ne mai vedutu. Maiestatea Sea portă vestiminte de generalu ungurescu, la trasura erau prinși siese cai albi.

Stradele, pe unde a trecut Maiestatea Sea prin Pest'a către Bud'a, erau inundate de poporul îmbracatu serbatorescu, ear ferestrele caseloru înfrumsetiate de mii și mii de flamure naționale, austriace, tapete și cununi de flori. Comunicățiunea pe stradele de frunte era întreruptă, și ómenii se îndesau unulu pe spatele altui'a în întielesulu celu mai strinsu alu cuvântului.

În Bud'a curtea regéscă era îndesată de multimea demnitarilor bisericesci și civili; și după ce sub conducerea primatului Ungariei bineventura pre Maiestatea Sea cu unu discursu de însemnată politică, în care erau întretiesute cuvintele istorice „moriamur pro rege nostro,“ precum și „Dumnedieulu Magiarilor“, (Noi despre acesta n'amu aflatu nimicu. Red.) Domnitoriulu respunse în modulu urmatoriu: (Cuvântulu acest'a amu reprodușu în nrulu precedentu. Red.) Mai la totu cuvântulu erupsera cei de fatia în vivate sgomotoșe.

După acestea Maiestatea Sea primi în sal'a cea mică a curții regése deosebi mai înainte clerulu catolicu, apoi orientalu, reformatu etc. după aceea venira magnatii Ungariei, deputățiunile comitatelor, orasielor și alte corporațiuni, în urma demnitarilor militari.

Pe 1 óra după amédia-di mersa Maiestatea Sea în paduriti'a orasiului Pestei, cá sa viziteze espusetiunea de agricultura, ce se arangiasă tocmai în dilele aceștea.

Ací fu salutatu Maiestatea Sea prin presedintele insotirei de agricultura, la ce apoi respunse totu în limb'a magiara; vizitá de a rendulu toate masinele de agricultura și de industria, apoi animalele și cu multu interesu puneá întrebári despre un'a și alt'a.

De aicea plecă îndereptu la curtea Sea regéscă, unde la 4 óre se ținú unu prandiu regescu. Ací fura invitate toate notabilitățile de fatia, atâtu din cleru, câtu și dintre civili. Pe cândă era prandiuulu, o banda militară intoná piesele cele mai placute, ear alta banda „națională“ tiganésca (a lui Patikarus) piese magiare.

La 4 óre d. a. se ținú unu prandiu stralucitu, la care fura invitați mai toti demnitarilor bisericesci și civili.

Totu în 6 Iunie se ținú și regat'a (cursulu luntritielor pe Dunare). Lângă podulu celu imosantu alu Pestei preste Dunare postau vr'o 4 vapóre, cari erau îndesate de poporime. Tiermuri Dunarei, precum și podulu era inundatu de o multime de ómeni privitori. Pe unulu dintre acele vapóre era preparata logea imperatésca, îmbracată cu catifeá rosia și înfrumsetiată cu flamure și cununi de flori. Tocmai la 6 óre s'au începutu cursulu celu interesantu, dela insul'a Margaretei până la vapórele de lângă podu, și ținú până după 8 óre. Invingătorii fura priimiti cu vivate întreite, și apoi primira premiile determinate pentru ei.

După finea regatetei, carea nici odată n'au avutu atât'a privitori cá acum'a, vapórele portara pre toti óspetii la insul'a Margaretei, unde se dede o rrpresentățiune eirotechnica și unubalu stralucitu în onórea preaiubitulu Monarchu.

La 9 óre sér'a Bud'a—Pest'a se încinse— cum amu dice — într'o flacăra de focu. Toate edificiele publice și private erau iluminate foarte frumosu; unele case escelau cu arangierea artistica a lampelor colorate și a însemnelor. Se întielege de sine, că stradele ambelor orasie erau inundate de poporu asiá, încátu în unele locuri numai cu puterea po-teai strabate preste multimea, ce numai după mediulu noptii se imprasciá.

O iluminare mai grandioșă poporul Bud'a—Pestei n'a vedutu de 8 ani, cândă avú onóre a salutá în mijlosulu seu pre Imperatul cu soci'a Sea.

A două di la 6 óre diminéti'a se deschisera nuorii ceriului, și asiá presentarea și exercitarea militiei pe câmpulu Budei n'a potutu fi asiá marétiá precum se asceptá; manoper'a totusi se ținú și a duratu dela 7 până la 8 óre. La 10 óre apoi primii Maiestatea Sea în curtea regéscă pre magnatii, reprezentantii Comitatelor, ai orasielor și altor corporațiuni, cari venira din provincia spre intempinarea Domnitorului.

După amédiadi la 4 óre luá parte Maiestatea Sea la cursulu cailor pe câmpulu Rákos, la o serbare anuală a sportsman-iloru, carea astadata fu de treiori mai interesantă prin presentia preainaltulu óspe. La sosirea, precum și la

indepartarea Maiestății Sele aerulu se cutremurá de vivatele cele grandioșe ale poporului, care se adunase ací într'unu număr mai bine de 50,000.

La 7 óre s'a datu unu ospetiu stralucitu în curtea regéscă, la care luara parte notabilitățile Ungariei, dar mai alesu din class'a magnatiloru.

Pe la 9 óre sér'a se aprinsera în Pest'a la cas'a orasiului 2000 de facle cu scopu sa onoreze pre Domnitoriulu cu o serenada. Portatorii de facle mersera doi cu doi, către cari la Bud'a mai venira 1000 din partea orasiului Budei. Era unu ce maretiu a vedé 3000 de facle trecendu preste podu în susu la cetatea Budei, unde i asceptau celu puțin 80,000 (?) de ómeni, cari la sosirea conductului de facle erupsera în vivate puternice, ce nu mai voiau a luá capetu.

În ocolulu curtei trei bande militare, cari venira cu portatorii de facle, intonara imnulul poporalu, apoi mersulu lui Hunyady. Maiestatea Sea se infatisiá poporului pe balconu, și-i multiami pentru loialitatea și credinți'a documentată și cu asta ocașiune; după aceea se retrase în sala, unde óspetii invitați erau încă la mese.

Multimea cea colosală apoi veni la Pest'a între sunetele cele electrisatóre ale mersulu lui Hunyady și Rákóczy.

În alta di (8 Iunie) dela 7 óre până la 10 vizitá Maiestatea Sea unele institute și întreprinderi publice și private, ear dela 10 până la 2 după la amédi dedú audiinție private.

După programa la 3 óre era sa viziteze localitățile reuniunei pscatorilor în Pest'a lângă paduriti'a orasiului, însă obositu de audiințiile, ce durara până la 2 óre, n'a potutu veni; asiá a remasu și cercetarea preainaltă în paduriti'a orasiului. (După alte versiuni pe tempulu acest'a aru fi conferitu Domnitorulu cá 1½ óracu Deák și Eötvös. Red.) Localitățile pscatoriei erau înfrumsetiate foarte frumosu, încátu pe lângă toate solemnitățile, ce le veduramu de două dile, totusi ne surprinsera foarte tare. Flamurele naționale, tapetele, și cununile de flori erau arangiate de minune; frumseti'a frumsetielor însă o formă cunun'a cea frumoșă a dómnelor și domnișórelor încantátóre, ce convenisera aicea spre intempinarea Monarchului.

Sér'a la 7½ óre a fericitatu Imperatul cu presentia Sea în alta teatrulu naționalu magiaru, unde se presentá oper'a „Faust“ de Gounod, debutandu artist'a cea cu renume europénu, domnișóri'a Desirée Artot. La intrarea Domnitoriulu imnulul poporalu lu ascultara toti standu în picióre, și nimenea n'au aplaudatu actricei renumite, până cândă n'au începutu Maiestatea Sea.

După teatru onorá Mai. Sea cu înalt'a—Si presentia pre cei ce convenira în redut'a nouă la balulu datu în onórea Maiestății. Ací, precum și în teatru era cunun'a cea mai frumoșă a secului frumosu. La intrare se executá imnulul poporalu, ce însă nu se audí de vivatele cele mai entusiastice ale poporului. Sala era decorată cu mare pómpă, și luminată de vr'o 700 de lumini. Maiestatea Sea binevoi a luá în privire detaiată toate localitățile acestui edificiu imosantu și rar în tota Europ'a; și cândă se aretá de nou poporul în logea regéscă, urmăiarasi o salutare grandioșă. Pe la 10 óre lasá sal'a esprimendu—Si placerea cea mai înaltă cu edificiuulu celu pomposu alu redutei. (Capetulu urméza.)

## Pregatiri de diet'a ungara.

Cancelari'a aulică ungara au insarcinatu de curendu pre consiliulu locotenentulu cu elaborarea urmatórelor proiecte de legi, cari sa se aduca la cea mai deaprópe dieta:

1) În privinți'a regulării definitive a comitatelor, districtelor libere și orasielor, în legătura cu o lege comunată.

2) În privinți'a regulării prestațiunei de lucruri publice și a rescumperării lor.

3) În privinți'a subvențiunării în venitoriu a teatrulu naționalu ungurescu și a museului naționalu.

4) În privinți'a executării definitive a reincorporării comitatelor reintrupate din Transsilvani'a și a districtulu Cetății de pétra (Chioaru).

## VOCE DIN BANATU.

(Continuare și capetu din nr. premergatoriu.)

Din aceste până ací aretate se vede apriatu, că și după conscriptiunea dela anulu 1860, carea mai ca pretotindenea e făcută de preoti serbi, pre cari i-au tipatu parinții serbi pe capulu Românilor (că la nisce oi bune de lapte, cá sa-i mulgă și sa-i tunda.) — și despre care conscriptiune potemu de si-guru dice, că e făcută în favórea Serbilor; — totusi numerulu Serbilor e însemnatu mai micu — de cum lu bucina parinții serbi în jurnalulu serbescu „Napredacu.“

Aceștea suntu nise fapte; ce numai densii le sciu se-versi, și nu e mirare, déca Serbi voiescu și acú a se folosí cu numerulu Românilor, pre care-lu socotu în summ'a lor și pre care l'au portatu totdeun'a în busunariu, cá la tempulu

seu sa se p<sup>o</sup>ta folosi de elu; — pentru ca aceste idei le-au suptu ei dela m<sup>o</sup>siele si stramosiele lor inca pe timpul de auru — pecandu pruncii rom<sup>o</sup>ni ca amblatori la sc<sup>o</sup>la portau buci<sup>u</sup> si o<sup>l</sup>a la grumadi, deca indrasniau sa vorbeasca in sc<sup>o</sup>le limba materna. — Acestea sunt nisce fapte deplinite inca pe timpurile favoritoare, pe candu unu Archiereu serbu a disu fratilo u sei: „Nu lasati ca Rom<sup>o</sup>nulu sa radice capulu!“ — Vedeti, Domniloru, au nu suntu aceste idei liberale — tocmai ca si ei insisi? ac<sup>o</sup>st'a ins<sup>o</sup>mna dreptate! Asia au inaintatu poporulu rom<sup>o</sup>nu subt conducerea Archiereilor serbi, — si nu e mirare, deca poporulu rom<sup>o</sup>nu a jacutu in nepasare, caus'a e, ca poporulu rom<sup>o</sup>nu n'a cunoscutu vocea pastorului seu, — carele mai multu s'au ingrijitu de ori ce alt'a, dec<sup>o</sup>tu de inaintarea Rom<sup>o</sup>nului. — Ei s'au tinutu si se tinu mortisiu de proverbulu serbescu, care-lu intrebuintieza fatia cu Rom<sup>o</sup>nii: — „Ce e alu vostru, e si alu nostru, — ear ce e alu nostru, nu e si alu vostru.“ Asia dar totu e alu lor, noi nu avemu nimic'a — vedi, bine-tote le-au adusa stramosii lor cu sine candu au venit aici, ca bunuri proprii. Ac<sup>o</sup>st'a ins<sup>o</sup>mna dreptate si fratietate; — insa asi<sup>o</sup> ne-au indreptatitu si ne voru indreptati ei totdeun'a — deca va at<sup>o</sup>rn<sup>o</sup> dela vointi'a lor cea liberala si drepta!

Dreptu aceea sperezu, ca fratii rom<sup>o</sup>ni din atinsele comune mestecate nu voru intardi<sup>o</sup> a se infatisi<sup>o</sup> la timpul seu comisiunii cercetatore, spre a se alipi de Archipastoriulu seu, pre carele prea bunulu nostru Monarchu S'au induratu prea gratiosu a-lu intari, — ca cu pasi siguri sa ne conduca la limanulu fericirei. Fiti atenti sa nu ve'nsielati!

### Unu profetu mincinosu!

In urmarea deslucirei Escellentiei Sale Domnului Archiepiscopu si Mitropolitu rom<sup>o</sup>nu Andreiu Baronu de Siagun'a, indreptata catra preotimea rom<sup>o</sup>na din Dieces'a Timisiorei, ca pana la deslegarea finala sa pomenesca in rogaciuni pre Archiereii sei serbi, dreptu aceea Dumineca in 9 Maiu a. c. - P. Petru Abrudanu preotu la Biserica Santului Profetu Ilia (Sursurbiulu Fabrica) din Timisi<sup>o</sup>ra — altu cumu omu cu sciintia si assessoru consistorialu — s'a suitu pe Amvonu si cu voce inalta a sfatuitu pre Rom<sup>o</sup>nii fabriceni dicendu: „Iubitiloru crestini! Nu ve lasati ca sa ve insiele unii si altii cu vorbe gole, ca Siagun'a aru fi Mitropolitulu nostru, — pentru ca elu e Mitropolitulu numai preste Ardealu si Ungari'a, — eara nu si preste Banatu.“ Acu, Domnule Abrudanu, Te rogu sa-mi spuni, unde locuesci Sfintia Ta! Au nu in Ungari'a? (A propos! Domnia Sea locuesce in Voivodin'a, pentruca Banatulu nu se tine de Ungari'a, ci de Voivodin'a). —

In urmarea acestor'a rogu pre D. Abrudanu, ca deca n'a cititu inalt'a resolutiune a preagratiuosului nostru Monarchu, prin care a denumitu pre Escellentia Sea de Mitropolitu rom<sup>o</sup>nu preste toti Rom<sup>o</sup>nii din Ardealu si Ungari'a, prin urmare si preste Banatu, — sa binevoiesca a raspunde din ce funte seca a suptu DSea acea profetia miserabila si fabuloasa. —

Intru altele Domnulu Abrudanu, deca va posed<sup>o</sup> numai ce-va simtiu de onore speru ca va raspunde, pentruca sa nu se mistifice simpatia poporenilor; caci altcum pote fi convinsu, ca Rom<sup>o</sup>nii fabriceni nu potu fi mai iritati de cum suntu, si D-Sea singuru i-au indrumatu, ca la timpul seu, — in semnu de multamire, — sa-i arete calea la „bedreagu“ si „forditeu.“ — V. S.

Sabiuu 1 Iuniu. Maiestatea Sea Imperatulu s'au induratu preagratiosu a intari conclusulu comunitatii din Turnisoru, dupa care s'au datu invetiatoriulu dela sc<sup>o</sup>la rom<sup>o</sup>na de relegea greco-resaritena unu adausu de plata in summa de 62 fl. 50 xr. pe anu din cass'a alodiala a comunei administrative.

E. Sea Eppulu rom. cat. D. Michailu de Fogaras y se afla de cate-va zile in Sabiuu. —

### Varietati si noutati de di.

(D<sup>o</sup>ue Necrolog<sup>o</sup>ge.) Avemu dorer<sup>o</sup>s'a datorintia a comunic<sup>o</sup> cititoriloru nostri morte<sup>o</sup> duoru femei brave rom<sup>o</sup>ne: a dnei I<sup>o</sup>da Victoria, sotiei dlui professoru publicu strordinariu de limb'a si literatur'a rom<sup>o</sup>na la universitatea din Pest'a si redactoru alu „Concordiei“ Alessandru Romanu, si a dnei Christina, sotiei dlui Capitanu c. r. em. Ludovicu Romanu, ceea in etate de 19 ani si fara prunci, cest'a in etate de 31 ani si relasandu 3 prunce, cea mai mica de 2 ani. Fiale tieran'a usiora si amintirea binecumentata! — Dn'a Fani Tardini cu trup'a sea teatrala iar se afla in Brasiovu, pentru de a da unu siru de representatiuni in limb'a rom<sup>o</sup>na. Fericitamu si invidiamu pre fratii brasioveni pentru ac<sup>o</sup>sta norocire rara; ne place a spera, ca baremu pe timpul dietei, candu langa familiile rom<sup>o</sup>ne din Sabiuu se mai alatura dor inca pe atatea din afara, vomu fi norociti a ved<sup>o</sup> si aici unu teatru romanescu.

(Bibliograficu.) Dlu Aloisiu de Vladu, cunoscu-

tulu patriotu rom<sup>o</sup>nu din Ungari'a, anuntia aparerea in curendu a unui opsiuru intitulatu: Originea si biografia, cuventarile dietali, si program'a politico-nationale a lui Aloisiu Vladu de Selisce, fostulu Deputatu din cerculu alegatoriu alu Diorlentiului mare din comitatulu Carasiu, la dietele Ungariei in anii 184<sup>o</sup>/<sub>9</sub> si 1861. Pretiulu prenumeratiunei unui exemplariu (ce va esi la capetulu lui Iuliu a. c.) este 70 xr. Totdeodata anuntia si vendierea portretului seu bine nimeritu, cu pretiulu de 1 fl. Marturisimu sinceru, ca pe catu ne-au imbucuratu anuntierea carticii dlui Vladu, mai pe atat'a ne-a frapatu anuntierea portretului seu; unu librariu potea si trebuia sa faca atare anuntiu, dar reputatiunei Dlui Vladu, dupa parerea nostra, deroga ac<sup>o</sup>sta espunere a persoanei sele in ferestrele pravaliloru. —

Processulu II. de pressa alu „Concordiei“ se termina cu aceea, ca Maiestatea Sea in 8 Iuniu ierta redactorului Dlui Romanu pedeps'a prinsorei de patru zile, dupa pace DSea recursese a dou'a ora la inim'a de parinte a Domnitorului. Dlu Romanu, precum spune in nr. 43 alu „Concordiei“, priimi urmatoriulu avisu:

Dela Locotenintele regescu alu Ungariei.

Nr. 2919 Spectatului D. etc.

M. S. Imp. reg. apost. prin biletu de mana datu in 8 I. c. S'au induratu pregratiosu a-ti ierta pen'a de prinsore dictata prin tribun. mil. pentru abatere de pressa. Despre ac<sup>o</sup>sta etc.

Conte Mauru Palfy L. M. C. —

(Domniori cetatieni.) Intru unu discursu, ce-lu avu Imperatulu cu principele Pavelu Eszterhazy, sa fia disu Maiestatea Sea: „Magnatii unguresci pan' acum au fostu domnia tieri, dar trebuie sa nvetie a se face cetatienii eii.“

(Biboli de prasila.) „Kol. Közl.“ aude, ca din Transsilvani'a se voru esporta la 6000 biboli de prasila la Egiptu. —

### Principatele romane unite.

Din caus'a mortii D<sup>o</sup>mei — Mame curtea va port<sup>o</sup> doliulu cuviinciosu, ear armata si corpurile functionarie ale statului doliu de o septemana.

Mare sgomotu a facutu prin tierra unu omoru cu totulu neindatinatu: superior'a (stariti'a) monastirei Samfir'a s'au aflatu sugrumata in camer'a sea, pe semne prin assassini. Se n<sup>o</sup>tielege, ca procurorulu statului indata a pusu la cale a se face investigatiunile de lipsa.

Dupa unu telegramu alu foiloru vienesse plenipotentiatii Austriei si ai Romaniei au subscrisu unu cartelu (contractu) de a-si estrada cele doue tieri un'a altei'a pre fugarii loru reciproci.

Espositiunea de manufacture si de produse ale tieri, facuta prin staruintiele ministrului Bozianu si ale agronomului Ioann Ionescu la targulu mosiloru, a esitu spre multimiire obstesca.

„Opiniunea natiunale“ incheia revist'a sea din 25 Maiu, adressandu-se cu o provocare de placabilitate catra „Sentinell'a rom<sup>o</sup>na“ si „Trompet'a Carpatiloru.“ Eata memorabilele eii cuvinte. „Vedemu cu cea mai mare dorere reinvindu pernicios'a sistema a injuriiloru, a insultelor personale, si a espressioniloru triviale in press'a nostra. In numele tieri y amu ruga, iubiti confrati, ca sa curmati acestu reu, prin care se descrediteza press'a, si natiunea nu se folosesce cu nimic. Sprijiniti-ve opiniunile, utopiele chiaru, dar parasiti personalitatile, caci armele acestea s'au tocitu.“

(Mutatis mutandis fia-ne iertatu in tota frati'a a recomanda cuvintele acestea on. redactiuni a „Familiei“, a „Umoristului“ si a „Aurorei rom<sup>o</sup>ne“, cari de unu tempu incococe, spre daun'a lor propria, molest<sup>o</sup>za publiculu rom<sup>o</sup>nu cu polemiele lor.)

### Prospectu politicu.

Napoleonu a sositu in 9 Iuniu c. n. la Toulon, si era sa remana preste nopte la Lyon, ear in din'a urmatore la 5 ore d. a. sa sosisca la Parisu. Aici va afla inca pre verulu seu printiulu Napoleonu, care insa curendu dupa ac<sup>o</sup>sta se va retrage la Elveti'a, dupa ce Imperatulu a primitu ambe dimisiunarile sciute, ce le-a datu printiulu. Despre rezultatele caletoriei Imperatului la Algeri'a nu se scie nimic positivu, dar indeobste se crede, ca in administratiunea politica a coloniei nu s'a facutu nici o schimbare. Curendu dupa sosire lu voru intempina sciri neplacute, intre cari un'a de siguru va fi positiunea cea cam renitinte a camerei, carea tocmai acum de curendu a refusat 6 mill. franci, cerute de regimu pentru stramutarea postei din Parisu, dupa ce cu putinu mai nainte Thiers accentuase necesitatea de a cruti<sup>o</sup> pana la estremu.

Trupele, ce se tramu la Messico, in decurgere de o luna au sa se imultiasca cu 8000 feciori.

O scire de mare importantia pentru inlauntrulu monar-

chii austriace, promulgata in dlele trecute, se adeverese. Cunoscutul refugiatu unguru, generalulu Klapka, care dela revolutiunea din 1849 incóce au agitatu necontentu prin tierile straine asupr'a imperiului austriacu, emise o proclamare cátra emigrantii unguri, in carea dice, ca elu a desperatu de incercárele revolutiunare, ca tóte corespundintiele etc., privitóre la acestea, aru fi bine sa inceteze si ca Ungari'a sa cerce pe calea impaciuirei delaturarea conflictului cu imperiulu.

In capela romanésca (auditi Serbiloru!) din Parisu s'a serbatu in diu'a de Rosalie prin ceremonii religióse serbatórea natiunala a eliberárei Serbiei de sub jugulu turcescu de acum 50 de ani. Intre numerosii óspeti se vediu si renumitul istoricu Ranke din Berlinu, care a scrisu istori'a revolutiunii serbesci.

Negotiatiunile intre Victoru Emmanu-ilu si Curi'a romana au inaintatu intr'atata, incátu senatorulu Vegezzi are sa propuna la Rom'a, ca Episcopii nou denumindi nainte de inceperea functiunii sa se declare ascultatori de legile de statu italiene, ear regimulu sa nu mai céra apoi dela ei altu juramentu. Cátu pentru reductiunea episcopieloru, se crede, ca Pap'a nsusi s'a convinsu si s'a pronunziatu, ca preste 200 de episcopii suntu preamulte pentru Itali'a.—Stramutarea capitalei este terminata; „Monitorulu oficialu“ din 2 Iuniu ese in Florenti'a.

Serbi'a a serbatu in 5 si urmatórele dile ale lui Iuniu jubileulu de 50 de ani, de candu s'a eliberatu incátu-va de sub Turci. Principele Michailu rosti unu cuventu insufletitu cátra poporu, facendu o paralela intre starea de atunci si cea de acum; ear candu voi sa infiga senatorulu Mati'a Simic, cá unui'a ce s'a luptatu inca sub Milos, o cruce pentru merite, acest'a o redete principelui a Serbiei; dicendu, ca lui i se cade nainte de toti a o portá, cáci elu e fiulu celu demnu alu marelui Milos, care celu d'antáju a provocatu pre Serbiu la lupt'a pentru libertate si i-a condusu in lupt'a acést'a. Principele respunde, ca prii mesce distinctiunea din mán'a senatorelui, in sa numai cá unu zelogu pentru meritele, ce v a s a s i l e m a i c a s t i g e pentru Serbi'a. (Ce va dice Turci'a la acestea?)

**Estrasu,**

din Protocolulu diecesanului Consistoriu gr. res. Aradanu. Aradu, 14 Maiu 1865. Nr. 229.

S'au censuratu socotelele Fundatiunei Zsiga-iane, pentru ajutori-rea studintiloru gr. res. din Oradea mare, dela 1 Novembre, 1863. pana in finea lui Octobre 1864. care infatisiéza sumariulu urmatoriu:

I. Perceptiunea:	
1) Arend'a cassei fundatiunali	740 f. — cr.
2) Donatiunea lui Teodoru Ignatiu	43 f. 56 cr.
de totu	783 f. 56 cr.

II. Erogatiunea:	
Pe desplatirea supererogatului din anulu trecut; pe repararea cassei fundatiunali; pe instruirea Alumneului; si pe provisiunea Alumniloru,	
de totu	884 f. 37 cr.

III. Alaturaré:	
Erogatiunea e mai mare decâtu	
Perceptiunea cu	100. f. 84 cr.
cu carea summa fundatiunea remáne detóre manipulantului fundatoriu.	

Determinare.

Socotile acestea de bune aflandu-se, se retramitu Senatulu fundatiunali; iara Determinatiunea acést'a, dupa punctulu 14 alu statuteloru fundatiunale, se tramite la Gazetele románe pentru bunavointi'a de a o publica.

Semnatu prin Protodiaconulu si Notariulu Consistorialu Andreiu Papp.

**Publicatiunea**

summelor incurse la fondulu Assoc. dela siedinti'a din urma a comitetului Assoc. pana la siedinti'a din 6 Iuniu a. c.

1. Prin d. protopopu din Dev'a si col. alu Assoc. tranne románe Ioanne Papiu s'au tramesu la fondulu Assoc. 33 fl. 30 xr. v. a. dintre cari 30 fl. taxe de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> ear 3 f. 30 cr. pretiulu aloru 11 esempl. din actele adunárei gen. IV, si anume dela urmatorii Domni:

- a) Dela Ilustr. Sea Domnulu Baronu Comite supremu Franciscu Nopcea tacs'a de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si pentru 1 esempl. din actele ad. gen. IV. 5 f. 30 f., b) d. Jude supremu Iordanu Domnicu tacs'a pre 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si pentru 1 esempl. din act. ad. gen. IV. 5 f. 30 cr., c) d. Advocatu Dr. Lazaru Petco tacs'a pe an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si pentru acte 5 f. 30 cr., d) d. Advocatu Robertu Lehmann tacs'a pe 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si pentru acte 5 f. 30 cr., e) d. Protopodu Ioanne Papiu tax'a pe 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si pentru acte 5 f. 30 cr., f) d. Vice-comite Georgiu Ciaclanu 1 esempl. din acte 30 cr., g) d. VComite Michailu Ie-

Redactoru respundiatoriu Zacharia Boju.

- chimu pentru 1 esem. din acte 30 cr., h) d. Procuroru de Statu Ignatiu Rainay 1 esem. din acte 30 cr., i) d. Preside alu Comisiunii de desdaunare Ioanne Moldovanu tacs'a pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si 1 esempl. din acte 5 f. 30 cr., k) d. Jude procesuale Petru Dragiciu pentru 1 esem. acte 30 xr., l) d. negociatoru Iosifu Moldovanu 1 esempl. din acte 30 cr.

Summ'a 33 f. 30 cr.

2) Prin d. Protopopu si Colectoru alu Assoc. in Deesiu Ioane Colceriu s'a tramisu la fondulu Asociatiunei summ'a de 9 f. 20 xr. v. a. si anume:

- a) Dela dd. Assesoru de Sedri'a Clementu Hoszu tacs'a de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> 5 f., b) d. Ioanne Mezei preotu in Antésiu cá ofertu 1 f., c) d. Profotiscalu Iosifu Lemény cá ofertu 1 f., d) d. Assessoriu Andreiu Francu cá ofertu 1 f., e) Comun a bisericésca gr. cat. din Deesiu cá ofertu 1 fl.; f) d. Sionc'a Tom'a economu in Deesiu cá ofeutu 10 cr., g) d. Muresianu Todoru economu in Deesiu 10 cr.

Summ'a 9 f. 20 cr.

3) Prin d. C. r. probatoru de minele in Zlathn'a si Col. alu Asociatiunei Lazaru Pipo siu s'au tramisu la fond. Assoc. 15 f. 20 cr. v. a si anume:

- a) dela d. parochu in Zlathn'a Gedeonu Blasianu tax'a de m. ord. pe an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> 5 f., b) d. Proprietariu in Zlathn'a Georgiu Rosc'a tacs'a de m. or. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> 5 f., c) Pretiulu aloru 4 esempl. din actele ad. gen. a Assoc. I, II, III, si IV cu totulu 5 f. 20 cr.

Summ'a 15 f. 20 cr.

4) Prin d. Prof. si Col. alu Asociatiunei tranne románe in Aradu Dr. Atanasiu Siandoru s'a tramisu la fondulu Ass. 21 f. pretiulu aloru 26 esempl. din actele adun. gen. I, II si III vendute din partea librariiei: „fratii Bettelheim“ in Aradu, prelंगा subtragerea rabatului de 20 proc.

5) Deadreptulu la cass'a Assoc. a incurso summ'a de 36 f. 60 xr. si anume:

- a) dela d. Clementu Tamási parochu in Stragi'a tax'a de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> 5 f., b) d. Gabriilu Maniu Jude primariu in Deesiu tax'a de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> 5 f., c) d. Alessandru Bacu Cancelistu bellicu in Timisiór'a tax'a pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> 5 f., d) d. Nicolau Chiorntia invetiatoru in Resinari tax'a de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si pentru 1 esempl. din actele ad. gen. 6 f. 30 cr., e) d. V. Albinu deregatoriu metropolitanu in Springu tax'a rest. pre an. 186<sup>3</sup>/<sub>4</sub> 5 f., f) d. Cons. Dr. Pavelu Vasiciu tax'a de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> si pentru 1 esempl. din actele ad. gen. IV 5 f. 30 xr., g) d. Capitanu in pensiuene Const. Stezaru tax'a de m. ord. pre an. 186<sup>4</sup>/<sub>5</sub> 5 f.

Summ'a 36 f. 60 xr.

Dela Secretariatulu Asociatiunei transsilvane románe. Sabiiu in 6 Iuniu 1865.

**(22-1) EDICTU.**

Mari'a Grecu, legiuit'a socia a lui Moise Craciunu, amen- doi din Siórsiu Scaunulu Cincului mare, carea cu necredintia de mai multu tempu si-a parasitu harbatulu, si nu se scie loculu petrecerei eii, de vreme ce harbatulu au urditu processu de despartienia asupr'a eii, se indatoréza prin acést'a, cá dela datulu mai josu semnatu, in terminu de unu anu si o di nesmintitu sa se prezenteze inaintea acestui Scaunu protopopescu, cáci la dincontra si in nefiinti'a eii de fatia se voru hotari cele prescise de SS. Canóne ale bisericeii nóstre dreptu credincióse resaritene.

Nocrichiu 25 Martiu 1865.

Scaunulu protopopescu gr. or. alu Cincului mare. Gregoriu Maieru, Adm. protop.

**Contr'apagubelor prin grândine (ghiatia)**

se efeptuiescu assecurári pe produsele pamentului de orice soi, pelंगा cea mai eftina com- putare a premiului si pelंगा restituierea in- tréga a perderei constatate la casu pe paguba, prin

Agenti'a principala a Institutului Pestanu de assecurare, in Timisiór'a. Ioann de Missics. Secretaru Adolf B. Mentzel. 20-3

**Intr'o negotiatoria**

de márfuri diferite curente in Sabiiu se cauta unu invetiacula cu creștere buna, in etate de 13-14 ani, care sa fia studi- atu séu cele 4 clase ale gimnasiului micu, séu clasele reale.

A se adressá cátra Onor. Redactiune a „Telegrafulu Románu“, cu gur'a ori in scrisu.

19-5

**Burs'a din Vienn'a 2/14 Iuniu) 1865.**

Metalicele 5%	69 45	Actiile de creditu	179
Imprumutulu nat. 5%	74 85	Argintulu	107
Actiile de banca	798	Galbinulu	5 16 <sup>5</sup> / <sub>10</sub>

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.